

II — DANIŞTAY KARARLARI

HAZİNE HİSSESİ — BEDELSİZ OTOMOBİL

İTHALİ — MUAFİYETSİZLİK

Özü : Hazinesinin müsaadesiyle bedelsiz olarak ithal olunan otomobilden hazine hissesi alınması icabeder.

6933 sayılı hazine hissesi kanunu Md. 4.

Davanın özeti : İki yıldan fazla Nato Askeri Temsil hey'eti başkanı olarak Vaşington'da kaldıktan sonra yurda dönerken maliye vekâletinin bedelsiz ithal müsaadesiyle getirdiği şevrole marka otomobil için 6935 sayılı kanuna göre kendisinden 2820 lira hazine hissesi istenmesi üzerine yaptığı müracaatın zikri geçen kanunun 4. maddesinde her ne şekilde olursa olsun eşyanın Türk parası karşılığının ithalden önce Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasına yatırılmaması veya kısmen yatırılması tecviz edilen hallerde birinci maddede yazılı hazine hissesinin dış tediye veya sair hususlar nazarı itibare alınmaksızın Türk parası ile tutarları üzerinden hesap edilerek Cumhuriyet Merkez Bankasına yatırılacağı yazılı bulunduğu sebebiyle reddini mutazammın olan 13/8/1957 tarih ve 17 sayılı hakem heyeti kararına getirdiği otomobilin ticari eşya olmadığı ve döviz tahsis edilmediğini ileri sürerek bozulması talebinden ibarettir.

Davalının S. Ö. : Maliye Vekâleti husumetin kendisine teveccüh etmeyeceğini kaydetmiş ve her iki vekâlette davanın reddini ve muhakeme masraflarının davacıya tahmilini istemişlerdir.

Kanun Sözcüsünün D. : 6933 sayılı kanunun mevzuunun şumulüne tasrih eden 4. madde hükmüne hadisede olduğu gibi bedelsiz ithalatın da dahil olduğu müzakere zabıtlarından anlaşılmaktadır.

Bu itibarla hakem heyeti kararı kanuna uygundur. Davanın reddi gerekir.

Karar :

Hazine hissesinin tahsil olunup olunmadığını kontrol ve bu hadiseyi bazı ahvalde tahsil yetkisi 6933 sayılı kanunun 7. maddesi ile Gümrük ve İnhisarlar Vekâletine tevdi edilmiş bulunduğu cihetle Maliye Vekâletinin davalı mevkiinden çıkarılarak için Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinin husumeti ile incelenmesine karar verildikten sonra esasa geçildi.

Her ne kadar zikri geçen kanunun 1. maddesinde yalnızca bu kanuna bağlı listede yazılı eşyaların ithali için tahsis olunan dövizlerden devlet hissesi alınacağı yazılı ise de aynı kanunun 4. maddesinde «her ne şekilde olursa olsun eşyanın Türk parası karşılığının ithalden önce Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasına yatırılmaması veya kısmen tecviz edilen hallerde de birinci maddede yazılı hazine hissesinin dış tediyeye veya sair hususlar nazarı itibara alınmaksızın Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasına yatırılacağı» tasrih edildiği ve kanunun diğer hükümleri arasında Ticaret kasti olmaksızın getirilen eşyadan devlet hissesi alınmayacağı yolunda bir kayıt bulunmadığı cihetle davanın reddine ve itiraz olunan hakem heyeti kararının onanmasına çoklukla karar verildi.

Danıştay 4. D. 6/10/1958 E. 57 - 4858 K. 58 - 2619.

ESNAF VERGİSİ — KİRAYA YAPILAN ZAMLAR

Özü : Kiraya yapılan zamların vergi matrahına tesiri olmayacağı hükmünü ihtiva eden 6084 sayılı kanun yürürlükten kaldırılmış olduğundan zammın 1/6/1955 den itibaren vergi matrahına dahil edilmesi icap eder.

Esnaf vergisi kanunu 5423 ve 5482.

Davanın özeti : 1955 takvim yılı için yüzde 400 zamlı matrah üzerinden adına salınan esnaf vergisinin, 1/6/1955 tarihinde mer'iyete giren 6570 sayılı kanunla meskenlerden gayri yerlerin kiralalarına yüzde 400 zam yapılmış olup kiraya yapılan zamların vergi matrahına müessir olmayacağı hükmünü ihtiva eden 6084 sayılı kanunda meriyetten kaldırılmış ve bu zamların matraha dahil edilemeyeceği hakkında bir hüküm de tedvin edilmemiş olduğundan zammın 1/6/1955 tarihinden itibaren vergi matrahına dahil edilmesi zaruri bulunduğu mücip sebebiyle tasdik eden 9/11/956 tarih ve 3313 sayılı temyiz komisyonu 1. daire kararının bozulması talebinden ibarettir.

Savunmanın özeti : Komisyon kararının tasdiki ile davanın reddi gerektiği yolundadır.

Kanun sözcüğünün D. : Bozulması istenen karar kanun ve usul hükümlerine uygun olduğundan davanın reddi gerekir.

Karar :

Davada ileri sürülen iddialar komisyon kararının dayandığı gerekçeler karşısında yerinde ve kararın bozulmasını sağlayacak durumda değildir.

Kanuna uygun bulunan kararın onanmasıyla davanın reddine oybirliğiyle karar verildi.

Danıştay 4. D. 19/12/1958 E. 57/398 K. 58/3830.

VERASET VERGİSİ — MADDİ HATA

Özü : 1 — Terekedeki herhangi bir malın kime ait olduğuna karar vermek adli mercilere aittir.

2 — Mali kaza mercilerinin muhkem kazıye halini olan mahkeme ilâmına tebaiyeti zaruridir.

3 — Tereke meyanında mütaleasına imkân olmayan karıya ait hisselerin veraset vergisi matrahına ithali suretiyle maddi hata yapılmıştır. Mükelleflerin beyan ettikleri matrahlar üzerinden salınan vergiye itiraz edemeyeceklerine dair kanun hükmünden maddi hata istisna edilmiştir.

Veraset vergisi K. 4509, 5432 sayılı K. Md. 365.

Davanın özeti : Müvekkilesine ait olan 126.147,94 liranın 26/10/1951 tarihinde ölen murisi Hasan Demirden'in terekesine dahil edilerek salınan veraset vergisinin tasdiki hakkında Temyiz komisyonu üçüncü dairesince müttehaz 25/6/1955 tarih ve 2486 sayılı kararın mevcut mahkeme ilâmına göre 1/2/1941 tarihinde Beyoğlu dördüncü noterliğince tanzim edilen mukavele münderecatıyla şirketlerde mevcut öz sermayenin müvekkilesine ait olduğunu, beyanda maddi hata mevcut bulunduğundan salınan vergiye itiraz hakkının her zaman mümkün olduğunu ileri sürerek bozulmasını istemiştir.

Savunmanın özeti : Davanın mesnedi bulunmadığı ileri sürülerek reddiyle komisyon kararının tasdiki istenilmiştir.

Kanun sözcüsünün D. : Vergi usul kanununun 365. maddesiyle mükelleflerin beyan ettikleri matrahlara ve bu matrahlar üzerinden tarh edilen vergilere itiraz edemeyecekleri hükme bağlanmış ise de bundan maddi hatalar istisna edilmiş bulunmakla idarece usule müteallik olarak serdedilen def'i varit değildir.

İşin esasma gelince :

Celp ve tetkik edilen Kadıköy ikinci sulh hukuk hâkimliğinin 951/73 sayılı dosyasının vasiyetin tenfizi zımında vaki talep üzerine açıldığı ve bu yolda 27/5/1952 tarihli kararın verildiği ve bilahare bu kararın tavzihi talebi üzerine aynı hâkimlikçe müttehaz 23/10/1952 günlü kararlar da 4

ticarî müessesede sermaye ve aktiflerin Hüsniye Demirden'e a'it bulunması sebebiyle terekeden tefrik edildiği ve bu dört müessesenin vasiyetname haricinde bırakıldığı anlaşılmaktadır.

Adı geçen tavzih kararı muvacehesinde tereke meyanında mütaleasına imkân bulunmayan bu hisselerin veraset vergisi matrahına ithali suretiyle bir maddî hata yapıldığı aşikardır.

Bu sebeple davanın kabulü ile hilafîan müttehez temyiz komisyonu kararının bozulması gerektiği düşünülmüştür.

Karar :

Terekedeki herhangi bir malın aidiyetine karar vermek adli mercilere ait bulunmasına ve hadisedede davalı murisi namına mukayyet şirketlerdeki hisselerin davacıya aidiyetine ve terekeden ihracına mahkemece karar verilmiş ve karar da muhkem kazıye halini almış bulunmasına ve bu mevzuda da malî kaza mercilerinin muhkem kazıyeye tebaiyeti der kâr bulunmasına binaen davanın kabulü ile temyiz komisyonunca müttehez dava konusu kararın bozulmasına çoklukla karar verildi.

Danıştay 4. D. 5/6/1958 E. 55/5856. K. 58/1597.

III — YARGITAY CEZA KARARLARI

SEÇİM SIRASINDA İŞLENEN SUÇ — TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİ İLE ŞEREF — HAYSİYETLERİ KORUMA KANUNUNUN TATBİK EDİLEMEMESİ

Özü : Milletvekilleri seçimi münasebetiyle yapılan toplantılarda işlenen tahkir suçlarından sanık kişiler hakkında 6334 ve 6732 sayılı kanunların hükümleri tatbik edilemez.

6334 ve 6732 sayılı K. Mad. 7.

Hadise - Hüküm : Millet vekilleri seçimi dolayısıyla 16/10/1957 tarihinde Çayelinde yapılan açık hava toplantısında Rize Mebusu aleyhine müphem suizanni davet edebilecek mahiyette konuşma yapmak suretiyle 6334 ve 6732 sayılı kanun hükümlerine muhalefetten maznun Enis Naci Kepenek hakkında yapılan duruşma neticesinde: Millet vekilleri seçimi dolayısıyla yapılan toplantılarda işlenen bu nevi suçlardan maznun şahıslar hakkında 6334 ve 6732 sayılı kanun hükümlerinin tatbiki mümkün bulunmadığı gibi, mağdurun da hükümet adamı olmadığından ve maznuna isnat olunan suç T. C. K. nunun 482 inci maddesine temas etmekte olup takibi yazılı şikâyete bağlı olan mezkûr fiilden dolayı alâkalı tarafından

verilmiş bir şikâyetname de mevcut bulunmadığından bahsiyle bu husustaki hukuku âmme davasının tatiline dair Çayeli asliye ceza hâkimliğinden verilip kesinleşen 25/6/1958 günlü kararın yazılı emirle bozulması istenmiştir.

Yazılı emir :

(Toplantılar ve gösteri yürüyüşleri hakkındaki 6761 sayılı kanun ile 6732 sayılı kanunun 7 inci maddesinin mutlak hükmüne ve bu maddenin sevkinde âmil olan mülâhaza ile maznuna isnat olunan fiilin mahiyetine, tarzı icrasına, mağdurun sıfatına ve mezkûr davada C. Müddeiumumiliğince 6334 sayılı kanunun ikinci maddesine tevfikan mağdurun yazılı muvafakatının alınmış bulunmasına göre usulü dairesinde duruşmaya devamla davanın esası hakkında bir hüküm verilmek icabederken yerinde olmıyan bazı sebeplerle şikâyetname bulunmadığından bahsiyle yazılı olduğu şekilde karar ittihazında isabet görülemediğinden ceza muhakemeleri usulü kanununun 343 üncü maddesine tevfikan) bozulması yüksek Adliye Vekâletinin yazılı emrine atfen C. Baş Müddeiumumiliğinden istenmiştir.

3. C. D. Red Kararı :

Yazılı emre atfen tebliğnamede gösterilen bozma isteği oluşa ve mahkemenin kabulüne ve istinat eylediği mucip sebeplere nazaran varit görülmemiş ve binnetice müttehaz karar isabetli bulunmuş olduğundan bahsiyle reddine mütedair ittihaz olunan 7/10/1958 tarihli karar aleyhine C. Başsavcılığınca itiraz edilmiştir.

Cumhuriyet Başsavcılığının itirazı : (Neşir yoliyle veya radyo ile işlenecek bazı cürümler hakkındaki 6334 sayılı kanunun 6732 sayılı kanunla muaddel 7. ci maddesinde muayyen maksatlarla açık veya kapalı yerlerde yapılan toplantılarda bu kanunun hükümlerine muhalefet hallerinde de failinin bu kanunda yazılı şartlar dairesinde aynı cezalarla cezalandırılacağı esası mutlak olarak kabul edilmiştir. Çünkü bu nevi toplantılara binlerce ve daha ziyade eşhasın iştirâki mümkündür. Böyle bir toplantıda işlenen suçun şümül ve tesir derecesi bazı hallerde traji yüksek olmıyan bir matbua vasıtasıyla işlenen suçun meydana getirdiği şümül ve tesirin hududunu da aşabilir. Suçların sırayet sahasının vüs'atı nisbetinde müeyyidelere tâbi tutulması gerekir. Bu hususî kanun esbabı mucibesinde ve muvakkat encümen mazbatasında tasrih edilmiştir. Mahkeme kararında Büyük Millet Meclisi muvakkat Encümeni mazbatasında; metnindeki (muayyen maksatlar) ibaresinin iqtimaatı umumiye kanunu, cemiyetler kanunu ve alel itlak hükmî şahısların nizamnamelerine göre yapacakları toplantıların murat edilmiş olduğu ve binaenaleyh bunlar haricinde kalan topluluklar hakkında bu hükmün tatbik edilemeyeceği mütalaasına dayanılmaktadır. Halbuki iqtimaatı umumiye kanunu; toplantılar ve gösteri

yürüyüşleri hakkındaki 6716 sayılı kanunla mer'iyetten kaldırılmış, hükmü birer şahıs olan siyasî partilerin nizamnamelerine tevfikân yapacakları toplantılarda işlenen mevzu bahis suçlarda tatbiki lüzumuna işret edilmiş bulunan 6334 ve 6732 sayılı kanunların partili veya partisiz bil'umum vatandaşların geniş ölçüde iştirâk edebilecekleri seçim propogandası toplantılarında işlenen bu kabil suçlardan dolayı ademi takibi kabule imkân tasavvur olunamaz. Her iki toplantı arasında mevzuu ve maksat itibariyle bir fark yoktur. Muvakkat encümen mazbatasında zikrolunan bunlar hariçinde kalan topluluklar tabiriyle mahalli örf ve âdetlere göre yapılacak düğün, balo ve benzerleri gibi eğlence maksadiyle panayır ve pazar gibi ticarî ve iktisadî gayelerle vaki olup siyasî mevzuu ve maksatlardan mücerret bulunan halk topluluklarının kastedilmiş seçim maksadiyle yapılan toplantılar, gerek mahiyet ve gerek şumulü ve tesir kabiliyetleri itibariyle muvakkat encümen mazbatasında sayılan toplantılardan hiçte daha az ehemmiyetli olmadığı halde misâl olarak verilen toplantılardandır. Madde metninin sarahatı karşısında esbabı mucibe mazbatasındaki kayda yanlış mâna verilerek maddenin mutlak hükmünün ihmal edilmesi kabil olamaz. Mağdurun hükümet adamı olmadığı sebebine gelince; Kanunda böyle bir tabir mevcut değildir. 6334 sayılı kanunun 6732 sayılı kanunla muaddel birinci maddesinin beşinci bendinde (Resmî sıfatı haiz olanlar) tabiri kullanılmış ve mebus olması hasebiyle de mağdur resmî sıfatı haiz bulunmuştur. Şu izahata ve toplantılar ve gösteri yürüyüşleri hakkındaki 6761 sayılı kanunla 6732 sayılı kanunun 7 inci maddesinin mutlak hükmüne ve bu maddenin sevkinde âmîl olan mülâhaza ile maznuna isnat olunan fiilin mahiyetine tarz icrasına, mağdurun sıfatına ve mezkûr davada C. Müdde-i umumiliğine 6334 sayılı kanunun 2. ci maddesine tevfikân mağdurun yazılı muvafakatının alınmış bulunmasına göre usulü dairesinde duruşmaya devamla davanın esası hakkında bir hüküm verilmek icap ederken yerinde olmıyan bazı sebeplerle şikâyetname bulunmadığından bahsiyle yazılı olduğu şekilde karar ittihazında ve temyiz üçüncü ceza dairesince de bu kararın bozulmasına ait tebliğnamenin reddinde, isabet bulunmadığından keyfiyetin yüksek ceza umumî hey'etince tetkikiyle üçüncü ceza dairesince ittihaz olunan red kararının kaldırılması ve hükmün tebliğname gibi bozulması istenmiştir.

C. Genel K. Kararı :

Dosya mündericatına ve hadise mahiyetine göre aleyhine itiraz olunan hususî daire ilâmında bir isabetsizlik bulunmadığından yerinde görülmeyen itirazın reddine ve gereği yapılmak üzere dosyanın C. Baş Müdde-i umumiliğine tevdiine 20/10/1958 tarihinde ittifakla karar verildi.

MİLLİ KORUNMA — GIDA MADDELERİ — VALİLERİN YETKİSİ

Özü : Valilere ancak bir kısım gıda maddeleri hakkında bazı kararlar almak ve tatbik etmek yetkisi verilmiş olup kaymakamların böyle bir selâhiyetleri yoktur.

982, 983 sayılı koordinasyon kararı ve 45 sayılı sirküler. (*)

Hadise - Hüküm : Fazla fiatla yağ sattığı iddiasıyla maznun Hüseyin Zümrüt'ün milli korunma kanununun 31/2-4, 57/4 ve ceza kanununun 59 uncu maddeleri gereğince iki ay onbeş gün hapis ve (833) lira (30) kuruş ağır para cezasıyla mahkûmiyetine ve bu kadar müddetle ticaretten men'ine dair (Osmaneli) asliye ceza mahkemesinden verilen 3/3/1958 tarihli hüküm maznun tarafından temyiz edilmiştir.

5. C. D. Kararı : Köylü bulunan maznunun kendi hayvanlarından istihsal ettiği bir kilo dörtyüz gram miktarında olup bilirkşi mütalâasına göre kahvealtılık hususî tereyeği vasfındaki suç mevzuu yağı pazara getirip perakendeci sıfatıyla 9/2/1957 tarihli resmî gazetedeği tebliğe göre on liradan satabileceği nazara alınmaksızın yazılı şekilde mahkûmiyet kararı verilmesi, kanuna aykırı olduğundan bahsiyle bozularak yerine iade kılınmakla; evvelki hükümde ısrarı mutazammın mezkûr mahkemeden ahiren verilen 31/7/1958 tarihli hükmün dahi temyizen tetkiki maznun tarafından istenilmiştir.

C. Genel K. Kararı : Dosya mündericatına ve tahkikat safahatına göre 982 ve 983 sayılı kararlara istinaden çıkarılan 45 sayılı sirküler, 9/2/1957 tarihli resmî gazetede münteşir tebliğ hükmünü ortadan kaldırmamış olmakla beraber tetkik mevzuu hadise de; maznunun osmaneli kaymakamlığına ittihaz edilmiş bir fiat kararına muhalefetle bunun fevkinde bir bedelle yağ satmağa kalktığı mahkemece kabul olduğundan, 45 sayılı sirküler ise sadece valilere lüzum görecekleri bir kısım gıda maddeleri hakkında bazı kararlar almak ve tatbik etmek selâhiyetini vermiş ve fakat kaymakamlara böyle bir hak tanınmamış olması itibariyle 9/2/1957 tarihli sirkülere muhalefet etmemiş olan maznunun selâhiyetli bulunmayan kaymakamlık tarafından müttehad karara muhalefeti düşünülmiyeceğinden binaen hususi daire ilâmında gösterilen bozma varit olup

(Y. C. G. K. 13/10/1958 E. 5/83 K. 79).

(*) Ticaret Vekâletinin tamimi : Resmî Gazete 27/1/1959 :

K/982 ve K/983 sayılı Kararlara ait 51 Sayılı Sirküler

1 — K/982 ve K/983 sayılı kararların Vekâletimize verdiği selâhiyete istinaden Valiliklere, vilâyet hudutları dahilinde lüzum görecekleri gıda maddeleri hakkında, bazı selâhiyetler veren 18/11/1957 tarihli 9759 sayılı Resmî Gazetede münteşir 45 sayılı Sirküler yürürlükten kaldırılmıştır.

2 — Bu Sirküler nişri tarihinden itibaren mer'idir.

uyumak gerekirken evvelki hükümde ısrara karar verilmesi yolsuz ve maznunun temyiz itirazları yerinde olduğundan mezkûr hükmün tebliğnamede yazılı mütalâa veçhile bozulmasına ittifakla karar verildi.

ESRAR OTU — HİNT KENEVİRİ — EKİM YASAĞI

Özü : Estrar yapmaya yarayan hint kenevirinin özel olarak dikilip bakıldığı hususu incelenmeden, eksik bilirkişi düşüncesine dayanılarak mahkûmiyet kararı verilmesi yolsuzdur.

Uyustucu maddelerin müraakbesine dair kanun — 2313 M. D. 23/2 ve 3.

Hadîse - Hüküm : Bahçesine hint keneviri diktiği bilmuhakeme sabit olan maznun Feyzullah Koyuncuların 2313 sayılı kanununun 23/2 ve ceza kanununun 81/1 inci maddeleri gereğince bir ay beş gün hapsine dair Gemlik sulh ceza mahkemesinden verilen 24/1/1958 tarihli hükümü sanık temyiz etmiştir.

5. C. Kararı : Bir tek kökden ibaret olup maznun tarafından kendiliğinden yetişmiş bir nebat olduğu savunulan hint kenevirinin bostan ve mısır arasında yetişmiş olmasına göre etrafında yetiştirilen nebatlarla olan mesafesi nazara alınmak suretiyle maznunun bu nebat için hususî bir bakım ve emek sarf edip etmediğinin şahitlerden ve bilirkişiden etrafta ile tahkik olunmadan hüküm tesisi kanuna aykırı olduğundan bahsiyle bozularak yerine iade kılınmakla evvelki hükümde ısrarı mutazammın mezkûr mahkemedan ahiren verilen 11/7/1958 tarihli hükmün dahi temyizen tetkiki maznun tarafından istenmiştir.

Ceza G. K. Kararı :

Dosya münderecatına ve tahkikat safahatına göre maznunun sebze ve bostan tarlası içinde ve bunların arasında bir tek kökden ibaret hint keneviri görülerek zabıtaca sökülüp imha edildiği anlaşılmaktadır. Bu bir kök kenevirin dibinin ıslak ve toprağının bakımlı oluşu bu nebata verilen ehemmiyet sebebiyle maznun tarafından sureti mahsusada gösterilen bir bakım ve itinanın eseri olabileceği kadar aralarında yetiştirdiği bostan ve sebzelerin sulanıp bakılması sırasında sudan ve bakımdan dolayısıyla istifade etmiş olması da mümkün olduğuna fenni bilirkişi, ziraat muallimi bu nebata yerinde ve diğer sebze ve bostanlarla mesafesini görerek değil kendisine gösterilen ve buradan söküldü denilen mahalle nazaran bilahara mütalâasını beyan etmiş bulunmasına binaen hususî daire ilâmında gösterilen ve maznunun müdafaasının, sıhhatının kontrolü ve takdiri bakımından tahkikatın tevsiini lüzumlu gösteren bozma varit olup uyumak gerekirken bazı düşünceler serdiyle evvelki hükümde ısrara karar verilmesi yolsuz ve maznun'un temyiz itirazları varit görüldüğünden tasdik isteyen

tebliğnamede yazılı düşüncenin reddi ile mezkûr hükmün bozulmasına ekseriyetle karar verildi.

(Y. C. G. K. 6/10/1958 E. 5/78. K. 77).

RESMÎ SİLÂH — SUÇTA KULLANILMASI

Özü : Sanık jandarma eri silâhını T. C. K. 49. maddesindeki şartlar içinde kullanmış olmasından dolayı indirme yapılırken kanunda yazılı hâlin mevcudiyeti sebebiyle 251. madde ile ceza arttırılamaz.

T. C. K. 251.

Hadise - Hüküm : Jandarma eri sanığın vazifesini ifa sırasında - ruhsatsız tabanca taşıdığı ihbar edilen mağdura vaki ihtarına rağmen durmuyarak açtığı ateş dolayısıyla meşru müdafaa zaruretiyle sol kolundan yaralamaktan 49/1 ile jandarma teşkilât K. nun 270/4. maddesi gereğince beraetine Tokat Ağır ceza mahkemesinden verilen 3/3/1958 tarihli hükmün müdahil tarafından temyiz edilerek 251. maddenin tatbik edilmemiş olmasından dolayı hükmün bozulması istenmiştir.

I. C. D. Kararı : Toplanan delillere, gösterilen gerekçelere ve mahkemenin tecelli eden kanaat ve takdirine göre sübutun kabulünde ve tavsifde bir isabetsizlik mevcut değildir.

Tebliğnamedeki mütalâaya gelince :

Oluşa, tasvir ve kabule göre maznun tabancasını 49/1 bendindeki şartlar içinde istimal etmiştir. 251 madde de (kanunda yazılı olmayan hallerde...) denmektedir. Bir tarafta maznunun tabancasını kanunun verdiği yetkiye dayanarak kullanmış olmasından cezasından indirme yapılırken diğer taraftan 251 inci madde ile arttırmak bir nevi tenakuz teşkil edeceğine ve bu sebeple 251 maddede yukarıda geçtiği veçhile kanunda yazılı olmayan hallerde denilmiş olmasına göre 251 maddenin uygulanmamasında bir yolsuzluk görülmediğinden müdahilin bir sebebi ihtiva etmeyen temyiz itiraziyle tebliğnamedeki mütalâanın reddiyle hükmün tasdikine ittifakla karar verildi.

(Y. I. C. D. K. 10/12/1958 E. 1719).

Not : Sanık mağduru bileğinden yaralamaktan dolayı 456/2 457, 49, 50 ile 5 ay 10 gün hapse mahkûm edilmiş olup müdahilin temyizi bu cihetle iligindir.

ZORLA IRZA GEÇME – ZOR İZ VE ESERLERİ

Özü : Mağdurun ısrarlı mukavemetin izlerini taşıdığı boğuşma araz ve eserlerinin tesbit ve bu hususları teyit eden deliller toplanmadan ırza zorla geçilmiş olduğunun kabulünde isabet yoktur.

T. C. K. 416/1.

Hadise - Hüküm : Fatma Özeni zorla kaçırdığı ve mayubuyetini müstezime şeklinde zorla ırzına geçtiği iddiasıyla meznun ve mevkuf Kemâlettin Sevinç'in ceza kanununun 430/1, 416/1, 418, 59, 69 ve 74 üncü maddeleri gereğince on iki sene on bir ay müddetle ağır hapsine ve 500 lira manevî tazminatın hükmü tasdik olan maznunla her ikisinden müstesilen ve 1000 lira manevî tazminatın ayrıca maznun Kemâlettinden alınarak müdahile verilmesine hakkında 31 ve 33 üncü maddeler ahkâmının tatbikına dair Tokirdağ ağır ceza mahkemesinden verilen 24/12/1957 tarihli hüküm duruşmalı olarak maznun tarafından istenmiştir.

5. C. D. Kararı : Kaçırmanın zorla vukua geldiğine ait kabul; delillere dayanmakta ve bu hususa matûf temyiz itirazları yerinde bulunmaktaki ise de; mağdurenin dudağındaki bereden başka ısrarlı mukavemetin izlerini taşımadığı, maznunun da mağdura ile münferiden boğuşmanın ârız ve asârının tesbit edilemediği ve bilhassa mağdurenin süflî nahiyelerinde ve tenasül uzvu civarında yalnız zor ve cebrin değil tazyikin dahi eş'er ve belirtilerinin tesbit edilmemiş bulunduğu rapor ve ifadatla müsbet ve yine maznun Kemâl'in mağdure ile ormanda yalnız kaldıkları zaman silâhlı bulunmadığı ve tehdit fiilini ifa etmediği hususu da mağdurenin hazırlıkta ki ifadesiyle mütebariz ve aynı zamanda mağdurenin kardeşi ile eniştesine karşı şiddet ve biddet göstermiyerek mağdureyi teslim etmesi de maznunun silâh taşımadığının ifadesi bulunmakta ve mağdure ile maznunun bir arada görüldükleri mahal fundalık içi olup ses ve feryat duyulmamasına rağmen bir dalın sallanması önlenemiyerek mağdure ve maznunun böylece ele geçmiş olmasına nazaran böyle bir mahalde ağzının kapatılması hasebiyle ses çıkaramamış olan mağdurenin el ve ayaklarıyla dalları sarsması ve kendisini arayan en yakınlarını böylece haberdar etmesi mümkün iken bunları dahi yapmıyarak yatmakta olan maznunun yanında oturması ve görülmeleri üzerine de ihtar ve ikaza marûz kalmadıkça maznunun yanından fırlayıp kardeşi ve eniştesinin yanına gitmemesi hususu da içinde bulunduğu şartlardan memnun olduğunu göstermekte ve bu sebeplerle maznunun ırza geçme fiilini rıza ile işlediğinin kabulü mümkün bulunmakta ise de; cebrin vücudunu subuta erdiren hiç bir delil bulunmaktaki iken yazılı şekilde ırza geçmenin zora müstenit olduğunun kabulüyle hüküm tesisi kanuna muhalif olduğundan bahsiyle bozularak yerine iade kılınmakla; evvelki hükümde ısrar edilmiştir.

C. G. K. Kararı : Dosya mündericatinâ ve tahkikat safahatına göre hususî daire ilâmında gösterilen bozma sesebi yerinde olup uymak gerekirken bazı mütalâalar serdiyle evvelki hükümde ısrara karar verilmesi yolsuz ve maznunun temyiz itirazları varit bulunduğundan tasdik istiyen tebliğnamedeki, mütalâanın reddiyle mezkûr ısrar hükmünün bozulmasına ekseriyetle karar verildi.

(Y. C. G. K. 29/9/1958 E. 5/79. K. 71).

ZINA — MAHKUMİYET — ZINANIN DEVAMI — AYRI BİR SUÇ DOĞUMU

Özü : Sanıkların zinadan dolayı mahkûm olduktan sonra da birlikte yaşamaya devam etmeleri hali evvelkinden ayrı bir suç teşkil eder.

T.C. K. 442.

Hadise - Hüküm : Zina etmekten maznun Ahmet karısı Emine ve suç ortağı Mehmet Ali Güneş'inin yapılan duruşmaları sonunda : T. C. K. nunun 442, 80 inci maddeleri gereğince üçer ay, onbeşer gün hapislerine dair Bazkır asliye ceza mahkemesinden verilen 25/11/1957 tarihli hüküm maznunlar temyiz etmişlerdir.

4. C. D. Kararı : Maznunlar hakkında mukaddem mahkûmiyet kararı kat'iyet kesbetmiş olmakla beraber henüz infaz edilmemiş ve bu itibarla ikinci dava açıldığı tarihte henüz fiili bir inkita vukua gelmemiş olmasına göre suç unsurlarının tekevvün eylemediği gözetilmeden yazılı şekilde mahkûmiyet kararı verilmesi bozmayı gerektirmiş ve maznunların temyiz itirazlarla varit görülmüş olduğundan tebliğnamedeki tasdik isteminin reddiyle hükmün bozulmasına karar verilmiştir.

C. Başsavcılığının itirazı : (Mütemadi ve müteselsil mahiyette işlenmiş bulunan suçlardan nihâi hükümle inkita vuku bulup hükümden sonra aynı suçun faileri tarafından temadi ve teselsülü takdirinde müteakip fiil ve hareketlerinde müstakil mahiyette bir suç teşkil etmesi cezaların içtimaî kaidelerinin tabii icaplarından ve Kaldı ki hadisemizde mahkeme, hükümden sonra değil, davayı neticelendiren mahkûmiyet kararının kesinleştiği tarihi mebdede esas almıştır. Hüküm verilmiş ve kesinleşerek cezaî takibat bakımından bu safha kapanmakla hukuken inkita hasıl olacağı cihetle bundan sonra devam edecek kısmın müstakil olarak suç telakkisi zaruridir ve bu husus ceza umumî hey'etinin 12/2/1955 tarih ve 78/77 sayılı kararıyla de teyit edilmişken aksinin kabulü ile hüküm henüz infaz edilmemiş ve bu itibarla ikinci dava açıldığı tarihten henüz fiili bir inkita vukua gelmemiş olmasına göre suç unsurlarının tekevvün etmediğinden bahsiyle

hükmün bozulmasında isabet mütalâa edilmemiş olduğundan yüksek kurulca da işin tetkikiyle hususî daire kararının kaldırılması ve mahallî hükmün tebliğnamede dairesinde tesdik) hususunda ve müddetinde itiraz edilmiştir.

C. G. Kurulu Kararı : Dosya mündericatına ve tahkikat safahatına göre maznunların evvelki zinalarından dolayı 26/3/1953 tarihinde ittihaz olunarak 4/11/1956 tarihinde temyiz mahkemesince tetkik ve tasdik edilmiş olan ve T. ceza kanununun 442, 80 inci maddeleriyle mahkûmiyetlerine mütedair bulunan, hükmün kat'ileşmesiyle caza bakımından bu safha kapanmış, maznunlar arasında infaz gibi bir sebeple fiilî bir inkita meydana gelmemiş olmakla beraber bundan sonra da gayri meşrû münasebet ve birlikte yaşamada devam etmeleri halinin evvelkinden müstakil bir suç olarak kabulü zarurî bulunmasına; kaldiki şahitler ilk hükümden sonra maznun erkeğin iş bulup çalışmak üzere bir müddet harîçe gittiği ve bir iki ay sonra avdetinde maznun kadının oturduğu babası evine gelerek tekrar birleşip gayri meşrû yaşamaya ve zinaya yeniden başladıklarını ifade etmiş bulunmalarına binaen itiraznamede yazılı mütalâa yerinde olduğundan dördüncü ceza dairesinin aleyhine itiraz olunan 17/9/1958 tarihli kararının kaldırılmasına ve maznunların temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun olan Bozkır asliye ceza mahkemesinin 25/11/1957 tarihli hükmünün tebliğnamede yazılı mütalâa vechile tasdikına ekseriyetle karar verildi.

(Y. C. G. K. 27/10/1958 - İtiraz 71).

ÖLDÜRME — TAKİP EDİLEN GAYEYE ULAŞAMAMAK

YÜZÜNDEN ÖLDÜRME — ÖLÜM CEZASI

Özü : T. C. K. nun 450 nci maddesinin 6123 sayılı kanunla değiştirilmesi sırasında 8. bendine (takip edilen gayeye vasıl olmamaktan mütevelit infial ile işlenmiş olursa) unsuru ilâve edilmiş olduğundan 19/2/1941 tarih ve 6 sayılı içtihadı birleştirme kararı yürürlükten kalmıştır.

T. C. K. 450/8.

Hadise - Hüküm : Emine Sakayı öldürmekten sanık Mustafa İnce'nin T. C. K. nun 448, 59 maddeleriyle 25 yıl ağır hapsine 31, 33. maddelerinin tatbikine 19/2/1941 tarih ve 6 sayılı içtihadı birleştirme kararı gereğince 450/7. madde bendinin tatbikine yer olmadığına dair Salihli ağır ceza mahkemesinden verilen 24/6/1958 tarihli hüküm resen temyize tabi olduğundan resen incelenmiştir.

1. C. D. Kararı : Kararda istinat edilen 19/2/1941 tarih ve 6 No. lu içtihadı birleştirme kararı 450. maddenin 6123 No. lu kanunla değiştirilmesinden evvelki şekline aittir. Halbuki 6123 sayılı kanunla değişen 450 inci maddenin 8 inci bendinde (veya takip edilen gayeye vasıl olmamak-tan mütevellit infiâl ile işlenmiş olursa) unsuru da ilâve edilmiş, bu suret-le tevhidî içtihadın mevzuu olan hâl. 8. inci bende ithâl edilmiş, bu unsurun tahakkuku halinde 450. inci maddenin sekizinci bendinin tatbiki muktazi bulunmuş olmasına göre artık sözü geçen içtihadı birleştirme kararı yürürlükten kalkmıştır. Suçun icra tarzıyla mahkemenin tasvir ve kabulüne göre tavsifteki bu yolsuzluk aleyhe temyiz olmadığından bozma sebebi sayılmamıştır.

Toplanan deillere, maznunun sarîh ikrarına, yara nahiyesine, gösterilen gerekçelere göre sübutun kabulünde, öldürme kastının ve takdiri teşdidin mevcudiyetinde, kanuni azaltıcı sebep kabul edilmemesinde bir isabetsizlik bulunmadığından resen de temyize tabi bulunan hükmün tebliğ-name veçhile (tasdikına) 17/12/1958 tarihinde ittifakla karar verildi.

(Y. 1. C. D. K. 17/12/1958 E. 58/2408. K. 3054.)